

16.07.2009

Ankara

Sayın Taner Yıldız,

Bu mektubu, Türkiye'nin, yeşil ve barış içine bir dünyada; güçlü ve yüksek yaşam standardına sahip bir ülke olarak yerini alabilmesi için enerji ve iklim konusunda atması gereken adımlara dair görüşlerimizi iletmek üzere yazıyoruz.

Türkiye'nin enerji politikalarının temelde oturduğu iki dayanak noktası bulunuyor. Diğer dünya ülkeleri gibi **Türkiye de ekonomik açıdan sürdürülebilir ve enerji arzını garanti altına alacak enerji kaynaklarının arayışı içerisinde.** Enerji politikalarında bu iki ana başlığa Kopenhag İklim Zirvesine katılacak olan **Türkiye için üçüncü bir başlık da çevresel açıdan sürdürülebilirlik olarak ön plana çıkıyor.**

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2020 yılı projeksiyonlarına baktığımızda enerji ihtiyacımızın temelde fosil yakıtlarla karşılanmasının planlandığını görüyoruz. Mevcut dönem planlanan enerji yatırımlarımız ise kömürle çalışan termik santraller ve nükleer enerjide yoğunlaşıyor.

Ancak kömür, madenciliğinden atığına çok büyük sosyal maliyetlere sahip. Nükleer ise ön yatırım maliyetlerinin yüksekliği, çok uzun yapım aşamaları, maliyet aşırıları ve çevresel etkileri nedeniyle ekonomik ve toplumsal açıdan kabul edilemez durumda.

Türkiye'de inşa halinde, lisans almış ya da lisans alması beklenen 47 adet kömürlü termik santral Türkiye'nin atmosfere salacağı karbondioksit miktarını 115 milyon ton arttıracak. Ayrıca bu santrallerin çevresinde yaşayan yerel halk için ekonomik açıdan ve halk sağlığı açısından olumsuz etkiler oluşturacak. Dünya üzerindeki benzer durumlar ele alınarak hazırlanmış 'Kömürün Gerçek Maliyeti Raporu'nda daha ayrıntılı olarak bu örnekleri görebilirsiniz.

Kömür aynı zamanda Kopenhag süreciyle birlikte ekonomik açıdan ek maliyetleri beraberinde getirecek, planlanan termik santrallerin çoğunun ithal kömür ile çalışacak olması dışa bağımlılık ve arz güvenliği noktasında da büyük soru işaretleri yaratıyor.

Nükleer enerjinin ise insanlık ve çevre için taşıdığı büyük riskler ortada. Ancak son ihale süreci de gösterdi ki bu yöntemle enerji üretmek, ekonomik anlamda yatırım riskleri büyük ve yüklü teşvikler olmadan son derece pahalıya mal oluyor. Bu nedenle ilgili şirketler bile ihalede teklif vermedi. İhaleye katılan tek şirket ise (revize edilmiş fiyatıyla bile) Türkiye'nin ortalama elektrik üretim maliyetinin 5 kat üzerinde bir teklif verdi.

Bugün nükleer enerji yatırımlarının bir ülkeyi hem enerji açısından hem de karbondioksit salım hedefleri açısından nasıl büyük bir çıkmaza sokabileceğinin en iyi örneği, Finlandiya'da yapımına Areva tarafından devam edilen Olkiluoto-3 nükleer santrali. Areva, projede planlanan teslim tarihinin 38 ay gerisinde kalırken, ortaya çıkan 3.2 Milyar dolarlık ek maliyeti kimin üstleneceği konusunda da taraflar uluslararası tahkime gitti. Nükleer için gerekli ilk yatırım maliyetinin çok yüksek olması nedeniyle, diğer -özellikle de yenilenebilir- enerji yatırımlarının önünün tıkanması Finlandiya'yı daha büyük bir açmaza sürüklerken karbondioksit salım hedeflerini de ulaşamamasına sebep oldu.

Oysa diğer tarafta yenilenebilir enerjiler, REN21'in "Yenilenebilir Enerjilerin Küresel Durum Raporu"nda da görebileceğiniz üzere hızla yükselen ve yatırımcısını memnun eden bir pazar. Yenilenebilir enerji pazarı diğer sektörlerdeki ekonomik küçülmeye rağmen 2007-

2008 yılları arasında %5 büyüyerek 155 milyar USD'ye ulaştı. Çin ve Hindistan gibi ülkeler hem üretim hem de kurulumda yaptıkları atılımla bu büyümede büyük rol oynadılar.

Türkiye de sahip olduğu yenilenebilir enerji kaynakları ile kendi arz güvenliğini ekonomik açıdan sürdürülebilir bir şekilde karşılarken, bu büyüyen pazardan da pay alma şansına sahip. Ancak bunun için artık geç kalmamak, yerli bir pazar üretmek ve kendi teknolojilerimize sahip olmak zorundayız.

Bunun tek yolu da kömür ve nükleere sağlanan teşviklerin, hatta daha fazlasının yenilenebilir enerji kaynaklarına sağlanması; ayrıca geri çekilen Yenilenebilir Enerji Kanunu'nun hızla T.B.M.M.'den geçirilmesidir.

Öncelikle Enerji Bakanı olarak siz ve Hükümetiniz, Türkiye Cumhuriyeti'ni 76 yıllık tarihinde ilk kez enerji kaynaklarında dışa bağımlılığı ortadan kaldırarak, almak yerine enerji teknolojilerini ihraç eden bir ülke haline getirerek; bir Enerji [D]evrimi yapma şansına sahipsiniz.

Türkiye iklim değişikliğinin bugünkü değerlere ulaşmasında en büyük sorumluluğa sahip ülkelerden biri değil ancak 2007 yılında %119 artış oranıyla rekor kırarak hızla sorunun kaynaklarından biri olma yolunda ilerliyor. Böyle gidersek 2020 yılında Avrupa'nın en çok salım yapan ülkesi olacağız. Küresel sorumluluğumuz çerçevesinde de bunu önlemenin tek yolu temiz enerji yatırımları ve enerjinin akılcı kullanımı.

İklim değişikliği ile mücadelede de Aralık ayında Kopenhag'da yapılacak iklim zirvesinde Türkiye'yi Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın temsil etmesini ve iklimi kurtaracak bir anlaşmanın oluşturulması için sorumluluk paylaşarak liderlik örneği göstermesini bekliyoruz. Türkiye, sorun yaratan bir ülke olmaktan çok çözümün bir parçası olmak için çaba göstermeli, uluslararası işbirliğine gitmeli ve çevre konusunda, denge siyaseti yerine güçlü liderlik politikasını benimsemelidir.

Saygılarımızla,

Dr. Uygur Özesmi
Genel Direktör
Greenpeace Akdeniz